

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että järjestyksessään toinen valtion T&K-rahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma sisältää olennaiset asiat ja ne ovat riittävältä osin tunnistettu. Keski-Pohjanmaalla on paljon PK-yrityksiä asukasluukuun nähden ja yrittäjyys on vahvaa. Toisaalta yrityksistä yli 90 prosenttia on alle 10 hengen yrityksiä, joilla on vaikeuksia osoittaa rahoitusta tai henkilöstöä TKI-hankkeiden edistämiseen. Keski-Pohjanmaan liitto pitää erittäin hyvänä sitä, miten selvästi suunnitelmassa tavoitteeksi on otettu PK-yritysten TKI-toiminnan lisääminen yhdessä TKI-toimijoiden kanssa. Vain saattamalla yhteen pk-yrityksillä olevat kehittämistarpeet ja TKI-osaajat voidaan olettaa syntyvät määrätietoista ja aitoon kehittämistarpeeseen perustuvia TKI-hankkeita.

Suunnitelmassa esitetty TKI-järjestelmän tilannekuva on oikea.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

Keski-Pohjanmaalla julkisen hallinnon TKI-toimijoiden määrä on vähäinen, mutta sitäkin tärkeämpiä. TKI-kyvykkyyttä omaavat Kokkolan yliopistokeskus Chydenius, Centria ammattikorkeakoulu, Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä, Geologian tutkimuskeskus sekä Luonnonvarakeskus. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä linjausta, että Suomen TKI-järjestelmää kehitetään kokonaisvaltaisesti ja tasapainoisesti ottaen huomioon alueiden olosuhteet ja toimijat. Pienikin alue voi menestyä, jos sen TKI-resurssien ohjaus ja tavoiteasetanta asettuu riittävä kunnianhimoiseksi ja erityisesti kansallista TKI-kyvykkyyttä edistäväksi. Keski-Pohjanmaalla tästä toimii hyvänä esimerkkinä akkumineraalien tutkimus- ja jalostuksen kehittäminen ja osaaminen, jonka seurauksena on kyetty luomaan ekosysteemi litium-varantojen hyödyntämiseksi ja jatkojalostamiseksi EU:n ja Suomen tarpeisiin. Tätä tutkimusta Keski-Pohjanmaan liitto on tukenut 22 vuoden aikana yli 20 M€:lla.

Keski-Pohjanmaan liitto on keskeisin alueen TKI-toiminnan rahoittaja, joka kykenee mahdollistamaan suurienkin tutkimus- ja kehittämishankkeiden toimeenpanon, kunhan alueelliset kehittämisresurssit säilytetään vähintään nykyisellä tasolla.

Huomiot suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

Keski-Pohjanmaalle on tärkeää, että tavoite lisätä ja vahvistaa yhteistyötä läpi koko suomalaisen TKI-järjestelmän toteutuu. Suunnitelmassa tuodaan esille, että yritysten rahoittama osuus julkisesta tutkimuksesta on Suomessa alle puolet EU- ja OECD-maiden keskiarvosta. Keski-Pohjanmaan pitää oikeana asetettua tavoitetta vahvistaa ammattikorkeakoulujen mahdollisuuksia toimia T&K-kumppanina alueensa elinkeinoelämän kanssa.

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**

Keski-Pohjanmaan liitto pitää erittäin tärkeänä tavoitteita rohkaista pk-yrityksiä T&K-intensiteetin ja kunnianhimon nostoon. Samoin linjaus kohdentaa T&K-rahoitusta T&K-toimintaa aloittaville yrityksille sekä pk-yrityksille, jotka sitoutuvat pitkäjänteisesti lisäämään T&K-toimintaa on oikea.

T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

Tutkimuslaitokset toimivat perustutkimuksen ja ratkaisuhakuisen soveltavan tutkimuksen rajapinnassa vahvistaen elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Siksi on tärkeää, että korkeakoulujen lisäksi tutkimuslaitoksilla on soveltavaa ja työelämälähtöistä tutkimustoimintaa maakunnissa. Tutkijanurien kehittäminen on kannatettavaa. Uusien tutkimusalueiden, kuten vetytalous, biotalous, aurinkoenergian hyödyntäminen, osaamisen kehittämistä tulee vahvistaa, koska näissä ei ole toistaiseksi syntynyt riittävää kunnianhimoa ja osaamista.

Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

Suunnitelmassa tuodaan hyvin esille tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurien merkitys korkeatasoisen tutkimuksen tekemiseksi. Keski-Pohjanmaan liitto on ohjannut Euroopan aluekehitysrahoitusta useiden TKI-ympäristöjen rakentamiseen ja kehittämiseen maakunnassa. Suunnitelmassa korostuu strategisten vahvuusalojen infrastruktuurit. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä myös muiden alojen infrastruktuurien kehittämistä.

Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- **EU:n T&K-yhteistyö**
- **Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö**

Keski-Pohjanmaan liitto pitää erittäin tärkeänä linjauksena lisätä EU:n T&K-rahoituksen kansallista vastinrahoitusta. Tutkijaprofessiot ovat kuitenkin tuoneet huolensa esille, jonka mukaisesti kilpailu ja adaptoituminen kansainväliseen tutkimusyhteistyöhön edellyttää merkittävää verkostotuntemusta ja panostuksia osaavien kumppanien tunnistamiseksi.

T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

-

Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

-

Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

Suunnitelma nostaa esille tarpeen tehdä läpileikkaavaa yhteistyötä eri hallinnon tasoilla. Keski-Pohjanmaan liitto pitää tätä tärkeänä.

Alueet eroaa toisistaan. Toimintaedellytykset erilaisten toimintaympäristöjen kehittymiselle tulee turvata.

Kaiponen Jyrki
Keski-Pohjanmaan liitto

Rekilä Teppo
Keski-Pohjanmaan liitto